

Pieksämäki: Laaja hyvinvointikertomus 2013-2016

Hyvinvointikertomus valtuustokaudelta 2009-2012 ja hyvinvointisuunnitelma valtuustokaudelle 2013-2016

Hyväksytty

Kertomuksen vastuutaho ja laatijat (viranhaltijat, luottamushenkilöt, työryhmät):

Hyvinvointikertomuksen on laatinut kaupunginhallituksen nimeämä (6/2007) poikkihallinnollinen hyvinvointityöryhmä, johon kuuluvat: Haiko Irmeli (tukipalvelut), Häkkinen Pekka (tekn. toimi), Kalliola Nina (Soisalon työterveys), Kumpulainen Pertti (vammaisneuvosto, v: n 2013 alusta), Leskinen Jaana (kaup.hall., kevääseen 2013), Majoinen Päivi, sihteeri (sivistys- ja vapaa-aikatoimi), Manninen Anja (kaup.hall, vara, kevääseen 2013) Niiranen Anja (perusturva, sosiaalityö), Norontaus Merja, pj (perusturva) Parkkinen Timo (kaup. henkilöstöpalvelut), Poikola Markku (Vammaisneuvoston pj, vuoden 2012 loppuun), Ponkkonen Yrjö (Keski-Savon ympäristöterveys), Ruuskanen Jaana (liikuntatoimi), Sevtsenko Paula (perusturva, psyk.pkl), Sevtsenko Vadim (perusturva, avosairaanhoido), Väisänen Marjatta (perusturva, vanhuspalvelut), Ylönen Paula / Sorsa Auli (perusturva, avosairaanhoido).

OSA I PÄÄTTYVÄN VALTUUSTOKAUDEN ARVIOINTI

1. Hyvinvointitiedon ja tehtyjen toimenpiteiden arviointi

Piilota/näytä indikaattorit

Paketti 1: Kunnan rakenteet, talous ja elinvoima

- V1 = Varkaus
- V2 = Pietarsaari
- V3 = Mäntsälä
- V4 = Iisalmi
- V5 = Etelä-Savo
- V6 = Koko maa

Teema 	Perusindikaattori 	Pieksämäki	V1	V2	V3	V4	V5	V6	
		Arvo 	Muutos 	Vark	Piet	Mänt	Iisa	Etel	Koko

Kunnan rakenteet, talous ja elinvoima	Väestö 31.12. (2012) Info	19407	↔	22340	19680	20478	22135	153426	5426670
Kunnan rakenteet, talous ja elinvoima	Huoltosuhte, demografinen (2012) Info	63,3	↑	58,6	62,7	57,8	56,4	63,2	54,3
Kunnan rakenteet, talous ja elinvoima	Väestöennuste 2030 (2012) Info	17095	???	19886	19896	24924	21602	141832	5847680
Kunnan rakenteet, talous ja elinvoima	Kuntien välinen nettomuutto / 1 000 asukasta (2012) Info	-5,4	↓↓↓	-6,7	3,7	11,9	3,8	-1,1	3,2
Kunnan rakenteet, talous ja elinvoima	Muu kuin suomi, ruotsi tai saame äidinkielenä / 1 000 asukasta (2012) Info	17,7	↑↑↑	25,6	62,9	19,2	13,8	23,2	49,2
Kunnan rakenteet, talous ja elinvoima	Lapsiperheet, % perheistä (2012) Info	31,3	↓	34	37,6	47	36,5	33,3	39,5
Kunnan rakenteet, talous ja elinvoima	Yksinhuoltajaperheet, % lapsiperheistä (2012) Info	22,1	↑	22	15,8	13,5	20,2	20,2	20,4
Kunnan rakenteet, talous ja elinvoima	Yhden hengen asutokunnat, % asutokunnista (2012) Info	44	↑	46,8	38,1	31,3	42,9	43,6	41,5
Kunnan rakenteet, talous ja elinvoima	Työlliset, % väestöstä (2012) Info	38,1	↔	35,7	41,3	46,5	40,3	38,5	43,1
Kunnan rakenteet, talous ja elinvoima	Koulutustasomittain (2012) Info	283	↑	301	307	311	309	297	345

Kunnan lisäämät indikaattorit

Perusindikaattori	Pieksämäki		V1	V2	V3	V4	V5	V6
	Arvo	Muutos	Vark	Piet	Mänt	lisa	Etel	Koko
Sosiaali- ja terveystoimen nettokustannukset, euroa / asukas (2012) Info	3942	↑↑↑	3703	3453	3125	3643	3791	3445

Keskeisimmät havainnot ja arviointi paketista Kunnan rakenteet, talous ja elinvoima

Tähän kirjoitettava teksti ei näy hyväksyttävässä hyvinvointikertomuksessa

- Pieksämäki on ollut kymmenen viime vuotta muuttotappiokunta. Väki on vähentynyt lähes 2000:lla vuosina 2003-2012, myös väestöennuste vuoteen 2030 ennustaa samanlaisen kehityksen jatkuvan
- Huoltosuhte on voimakkaasti kasvava, v. 2012 lähes 10% korkeampi kuin maassa keskimäärin
- Yksinhuoltajaperheitä keskimääräistä enemmän
- Työlliset 15-74 v (% väestöstä) on Pieksämäellä maakunnan keskitasoa (v. 2011)

- Perusasteen jälkeinen koulutustaso on hieman alhaisempi kuin vertailukunnissa.

Paketti 2: Kaikki ikäryhmät

V1 = Varkaus
V2 = Pietarsaari
V3 = Mäntsälä
V4 = Iisalmi
V5 = Etelä-Savo
V6 = Koko maa

Teema	Perusindikaattori	Pieksämäki		V1	V2	V3	V4	V5	V6
		Arvo	Muutos	Vark	Piet	Mänt	Iisa	Etel	Koko
Osallisuus	Äänestysaktiivisuus kuntavaaleissa, % (2012) Info	54,2	↓↓↓	54,1	63,5	53,4	56,9	59,6	58,2
Terveys ja toimintakyky	Kelan sairastavuusindeksi, ikävakioitu (2012) Info	123,3	↔	123,9	96,9	93,6	117	-	-
Terveys ja toimintakyky	Sairauspäivärahaa saaneet 16 - 64-vuotiaat / 1 000 vastaavanikäistä (2012) Info	125,3	↔	104,7	103,5	109,7	105,8	95,5	93,4
Terveys ja toimintakyky	THL:n sairastavuusindeksi, ikävakioitu (2010) Info	119,9	↔	125,7	93,3	82,6	121,3	109,3	100
Terveys ja toimintakyky	Sepelvaltimotauti-indeksi, ikävakioitu (2010) Info	134,2	↑	149,8	98	87,9	108,5	119,7	100
Terveys ja toimintakyky	Aivoverisuonitauti-indeksi, ikävakioitu (2010) Info	131,6	↑↑↑	97,7	90,4	98,5	113,2	109	100
Terveys ja toimintakyky	Tuki- ja liikuntaelinsairausindeksi, ikävakioitu (2010) Info	130,7	↔	168,6	102,4	88,6	153,6	127,1	100
Terveys ja toimintakyky	Mielenterveysindeksi, ikävakioitu (2010) Info	119,9	↔	132,3	80,7	64,5	125,3	106,7	100
Terveys ja toimintakyky	Tapaturmaindeksi, ikävakioitu (2010) Info	109	↔	103,2	123	88,8	84,1	95,7	100
Turvallisuus	Poliisin tietoon tulleet henkeen ja terveyteen kohdistuneet rikokset / 1 000 asukasta (2012) Info	7,5	↓	11,6	11,7	5,4	11,2	7,5	7,5
Tasa-arvo ja oikeudenmukaisuus	Gini-kerroin, käytettävissä olevat tulot (2012) Info	24,5	↔	24,5	23,8	23	25,3	25,2	27,2
Asuminen ja ympäristö	Asunnottomat yksinäiset / 1 000 asukasta (2012) Info	0,4	↑↑↑	-	1	0,4	1,8	0,4	1,5
Toimeentulo	Kunnan yleinen pienituloisuusaste (2012) Info	17,1	↓	18,6	12,6	9,1	16,9	17,2	14,3
Kuntalaisten palvelut	Terveystedistämisasiivisuus (TEA) kunnan strategisessa johtamisessa, pistemäärä (2011) Info	42	???	-	-	-	44	65	61

Teemat, joista ei toistaiseksi ole käytettävissä kansallisia indikaattoreita

- Elämänlaatu
- Henkinen hyvinvointi
- Opiskelu ja työ

Kunnan lisäämät indikaattorit

Perusindikaattori	Pieksämäki		V1	V2	V3	V4	V5	V6
	Arvo	Muutos	Vark	Piet	Mänt	Iisa	Etel	Koko
Pitkäaikaistyöttömät, % työvoimasta (2012) Info	1,6	↓↓↓	5	2,4	1,1	3,1	2,7	2,4
Nuorisotyöttömät, % 18 - 24-vuotiaasta työvoimasta (2012) Info	13,4	↑↑↑	26	10,9	9,2	16,6	16,5	12,4
Pitkäaikaistyöttömät, % työttömistä (2012) Info	16,9	↓↓↓	30,8	27,7	22	26,2	24	24,2

Keskeisimmät havainnot ja arviointi paketista Kaikki ikäryhmät

Tähän kirjoitettava teksti ei näy hyväksyttävässä hyvinvointikertomuksessa

- Sairauspäiväraha saaneita 16-64 -vuotiaita on Pieksämäellä vertailukuntia, Etelä-Savo ja koko maata selvästi enemmän
- Sairastavuusindeksi aivoverisuonitauteihin ja osin myös sydäntauteihin on muuta maata korkeampaa.
- Tuki- ja liikuntaelinsairausindeksi on korkeampi kuin maassa keskimäärin, mutta selvästi alempi kuin parissa vertailukunnassa.
- Poliisin tietoon tulleet henkeen ja terveyteen kohdistuneet rikokset ovat selvästi vähentyneet, ollen tällä hetkellä koko maan ja vertailukuntien keskitasoa.
- Kunnan yleinen pienituloisuusasteen muuta maata hieman korkeampi.

Paketti 3: Lapset, varhaisnuoret ja lapsiperheet

- V1 = Varkaus
- V2 = Pietarsaari
- V3 = Mäntsälä
- V4 = Iisalmi
- V5 = Etelä-Savo
- V6 = Koko maa

Teema	Perusindikaattori	Pieksämäki		V1	V2	V3	V4	V5	V6
		Arvo	Muutos	Vark	Piet	Mänt	Iisa	Etel	Koko
Elämänlaatu	Ei yhtään läheistä ystävää, % 8. ja 9. luokan oppilaista (2010) Info	8,5	↓	7,8	7,8	9,8	9,8	9,2	9,1
Henkinen hyvinvointi	Keskivaikea tai vaikea masentuneisuus, % 8. ja 9. luokan oppilaista (2012) Info	-	???	-	-	-	-	-	-
Terveys ja toimintakyky	Kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi, % 8. ja 9. luokan oppilaista (2010) Info	17,8	↔	15,2	20,6	17,3	15,4	15,8	16,4
Turvallisuus	Vanhemmuuden puutetta, % 8. ja 9. luokan oppilaista (2010) Info	23,7	↑	15,7	24,2	23,6	20,6	21,5	22,3
Asuminen ja ympäristö	Ahtaasti asuvat lapsiasuntokunnat, % kaikista lapsiasuntokunnista (2012) Info	27,1	↓	28,5	28,1	27,2	27,1	28,2	29,2
Toimeentulo	Lasten pienituloisuusaste (2012) Info	16,2	↔	20,1	13,7	9,1	16	15,6	14,3
Toimeentulo	Toimeentulotukea saaneet lapsiperheet, % lapsiperheistä (2012) Info	8,7	↔	11,8	6,6	3	11,5	8	8,7
Kuntalaisten palvelut	Kasvatus- ja perheneuvonnan asiakkaat vuoden aikana / 1000 alle 18-vuotiasta (2012) Info	148,9	↑↑↑	217,9	40,3	23,2	114,9	61,4	74

Teemat, joista ei toistaiseksi ole käytettävissä kansallisia indikaattoreita

- Osallisuus
- Opiskelu ja työ
- Tasa-arvo ja oikeudenmukaisuus

Kunnan lisäämät indikaattorit

Perusindikaattori	Pieksämäki		V1	V2	V3	V4	V5	V6
	Arvo	Muutos	Vark	Piet	Mänt	Iisa	Etel	Koko
Huostassa tai kiireellisesti sijoitettuna olleet 0 - 17-vuotiaat viimeisimmän sijoitustiedon mukaan, % vastaavanikäisestä väestöstä (THL) (2012) Info	1,3	↑↑↑	1,6	1,1	0,5	1	1	1,1

Keskeisimmät havainnot ja arviointi paketista Lapset, varhaisnuoret ja lapsiperheet

Tähän kirjoitettava teksti ei näy hyväksyttävässä hyvinvointikertomuksessa

- Niiden nuorten määrä, jotka kokevat, ettei heillä ole yhtään läheistä ystävää, on viime vuosina selvästi vähentynyt (oli korkeimmillaan 8. ja 9. luokkalaisten keskuudessa yli 14% v. 2006 vs. 8,5 % v. 2010). Myös nuorten masentuneisuus on ollut laskusuunnassa pieksämäkeläisnuorilla

- Keskimääräistä hieman useampi nuori kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi.

- Vanhemmuuden puutetta koetaan myös hieman keskimääräistä enemmän.

- Huostaanottojen määrä on pikkuhiljaa lisääntynyt vuodesta 2003 vuoteen 2012.

- Kasvatus- ja perheneuvonnan käynnit ovat pikkuhiljaa lisääntyneet vuodesta 2008. Palveluita on kehitetty ja resurssoitu paremmin perhepalvelukeskuksen perustamisen jälkeen v. 2007.

- Huostaan otettujen ja kiireellisesti sijoitettujen lasten määrä on selvästi lisääntynyt vuodesta 2008 vuoteen 2010 ja on muuta maata korkeammalla tasolla.

Paketti 4: Nuoret ja nuoret aikuiset

V1 = Varkaus
 V2 = Pietarsaari
 V3 = Mäntsälä
 V4 = Iisalmi
 V5 = Etelä-Savo
 V6 = Koko maa

Teema	Perusindikaattori	Pieksämäki		V1	V2	V3	V4	V5	V6
		Arvo	Muutos	Vark	Piet	Mänt	Iisa	Etel	Koko
Elämänlaatu	Ei yhtään läheistä ystävää, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2010) Info	6,8	↑↑↑	5,7	6,9	4,7	4	7,7	7,4
Elämänlaatu	Ei yhtään läheistä ystävää, % ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2010) Info	10,4	↑↑↑	6,5	7,6	9,5	7,1	8,2	7,8
Henkinen hyvinvointi	Mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöiden vuoksi työkyvyttömyyseläkettä saavat 16 - 24-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä (2012) Info	1,2	↑↑↑	0,9	0,7	1	1	1	0,9
Terveys ja toimintakyky	Kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2010) Info	24,1	↑↑	13,8	25,9	19	16,4	17,2	17,1
Terveys ja toimintakyky	Kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi, % ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2010) Info	23,6	↑↑↑	16,1	22,9	14,2	20,9	23,8	20,8
Turvallisuus	Kokenut fyysistä uhkaa vuoden aikana, % ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2010) Info	18,4	↓↓↓	22,5	18,4	27,8	18,1	20,2	20,6
Opiskelu ja työ	Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17 - 24-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä (2012) Info	9,5	↑	10,2	13,2	15,6	8,9	8,8	10,8
Asuminen ja ympäristö	Koulun fyysisissä työoloissa puutteita, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2010) Info	34,2	↑↑↑	54,5	27	32,3	29,8	37,4	41,7
Toimeentulo	Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 18 - 24-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä (2012) Info	4,2	↑↑↑	5,7	1,9	1,9	3,6	3,1	3,1

Kuntalaisten palvelut	Päihdehuollon laitoksissa hoidossa olleet 15 - 24-vuotiaat / 1000 vastaavanikäistä (2013) Info	-	???	-	-	-	-	2,5	1,2
-----------------------	--	---	-----	---	---	---	---	-----	-----

Teemat, joista ei toistaiseksi ole käytettävissä kansallisia indikaattoreita

- Osallisuus
- Tasa-arvo ja oikeudenmukaisuus

Kunnan lisäämät indikaattorit

Perusindikaattori	Pieksämäki		V1	V2	V3	V4	V5	V6
	Arvo	Muutos	Vark	Piet	Mänt	Iisa	Etel	Koko
Keskivaikea tai vaikea masentuneisuus, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2012) Info	-	???	-	-	-	-	-	-

Keskeisimmät havainnot ja arviointi paketista Nuoret ja nuoret aikuiset

Tähän kirjoitettava teksti ei näy hyväksyttävässä hyvinvointikertomuksessa

- 2. asteen opiskelijat sekä lukiossa että ammatillisessa oppilaitoksessa kokevat läheisen ystävän puutetta selvästi useammin kuin vertailukunnissa ja koko maassa. Trendi on ollut myös selvästi kasvava.

- Mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöiden vuoksi työkyvyttömyyseläkettä saavien 16-24 vuotiaiden määrä on myös vertailukuntia ja koko maata suurempi ja heidän määränsä on lisääntyntä voimakkaasti.

- Nuoret kokevat myös terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi keskimääräistä useammin

- Koulutuksen ulkopuolelle jääneitä 17-24 vuotiaita on keskimääräistä vähemmän, mutta toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneiden 18-24 vuotiaiden määrä on selvästi keskimääräistä yleisempää ja kasvanut selvästi viime vuosina.

Paketti 5: Työkäiset

- V1 = Varkaus
- V2 = Pietarsaari
- V3 = Mäntsälä
- V4 = Iisalmi
- V5 = Etelä-Savo
- V6 = Koko maa

Teema	Perusindikaattori	Pieksämäki		V1	V2	V3	V4	V5	V6
		Arvo	Muutos	Vark	Piet	Mänt	Iisa	Etel	Koko
Henkinen hyvinvointi	Mielenterveysperusteisesti sairauspäivärahaa saaneet 25 - 64-vuotiaat / 1000 vastaavanikäistä (2012) Info	18,4	↓↓↓	17	25,5	20,2	14,4	14,7	18,7
Terveys ja toimintakyky	Työkyvyttömyyseläkettä saavat 25 - 64-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä (2012) Info	13,9	↔	13,9	8,8	6,8	11,4	11,7	8,3
Opiskelu ja työ	Vaikeasti työllistyvät (rakennetyöttömyys), % 15 - 64-vuotiaista (2012) Info	3,7	↑	7,2	3,7	2	5,4	4,8	4,1
Toimeentulo	Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 25 - 64-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä (2012) Info	1,8	↑↑	2,8	1,4	0,6	2,2	1,7	2,1
Kuntalaisten palvelut	Päihdehuollon laitoksissa hoidossa olleet 25 - 64-vuotiaat / 1000 vastaavanikäistä (2012) Info	1,8	↓↓↓	1,6	1,5	0,5	-	3,2	3,1

Teemat, joista ei toistaiseksi ole käytettävissä kansallisia indikaattoreita

- Osallisuus
- Elämänlaatu
- Turvallisuus
- Tasa-arvo ja oikeudenmukaisuus
- Asuminen ja ympäristö

Kunnan lisäämät indikaattorit

Perusindikaattori	Pieksämäki		V1	V2	V3	V4	V5	V6
	Arvo	Muutos	Vark	Piet	Mänt	Iisa	Etel	Koko
Alkoholijuomien myynti asukasta kohti 100 %:n alkoholina, litraa (2012) Info	8,2	↓	10	7,8	5,8	10,3	9,1	7,7

Keskeisimmät havainnot ja arviointi paketista Työikäiset

Tähän kirjoitettava teksti ei näy hyväksyttävässä hyvinvointikertomuksessa

- Mielenterveysperusteisesti sairauspäivärahaa saaneiden 25-64 -vuotiaiden osuus vastaavanikäisistä on pudonnut selvästi vuodesta 2008 vuoteen 2012.
- Työkyvyttömyyseläkettä saavien 25-64 -vuotiaiden osuus on selkeästi muuta maata korkeampi
- Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneiden osuus on ollut hienoisessa kasvussa.

- Alkoholijuomien myynti asukasta kohti on keskimäärin maan keskitasoa. Alkoholisairauksia kuvaava Pyll-indeksi (alkoholin takia ennenaikaisesti menetetyt elinvuodet) osoittaa kuitenkin, että alkoholi ja muut päihteet ovat vakava uhka väestön hyvinvoinnille mahdollisesti juuri nuoremmissa ikäluokissa.

Paketti 6: Ikäihmiset

V1 = Varkaus
V2 = Pietarsaari
V3 = Mäntsälä
V4 = Iisalmi
V5 = Etelä-Savo
V6 = Koko maa

Teema	Perusindikaattori	Pieksämäki		V1	V2	V3	V4	V5	V6
		Arvo	Muutos	Vark	Piet	Mänt	Iisa	Etel	Koko
Henkinen hyvinvointi	Dementiaindeksi, ikävakioitu (2010) Info	127,9	↑	83	75,8	65,5	153,4	117,1	100
Terveys ja toimintakyky	Erytiskorvattaviin lääkkeisiin oikeutettuja 65 vuotta täyttäneitä, % vastaavanikäisestä väestöstä (2012) Info	68,8	↔	71,4	63,5	63	71,4	66,2	63,2
Asuminen ja ympäristö	Kotona asuvat 75 vuotta täyttäneet, % vastaavanikäisestä väestöstä (2012) Info	89	↔	91	89,6	88,8	88,9	89,5	90
Toimeentulo	Täyttä kansaneläkettä saaneet 65 vuotta täyttäneet, % vastaavanikäisestä väestöstä (2012) Info	2,7	↓↓↓	2,3	2,3	1,6	3,2	2,6	2,8
Kuntalaisten palvelut	Säännöllisen kotihoidon piirissä 30.11. olleet 75 vuotta täyttäneet asiakkaat, % vastaavanikäisestä väestöstä (2012) Info	12,2	↑↑↑	10,2	8,8	15,3	16,9	14,6	11,9

Teemat, joista ei toistaiseksi ole käytettävissä kansallisia indikaattoreita

- Osallisuus
- Elämänlaatu
- Turvallisuus
- Opiskelu ja työ
- Tasa-arvo ja oikeudenmukaisuus

Kunnan lisäämät indikaattorit

Keskeisimmät havainnot ja arviointi paketista Ikäihmiset

Tähän kirjoitettava teksti ei näy hyväksyttävässä hyvinvointikertomuksessa

- Ikäihmisten dementiaindeksi on selvästi muuta maata korkeampi ja ollut nousussa viime vuosina.

- Kotona asuvien 75-vuotta täyttäneiden osuus vastaavanikäisestä väestöstä on pudonnut Pieksämäellä lähes kolme ja puoli prosenttiyksikköä vuodesta 2008 vuoteen 2012. Säännöllisen kotihoidon piirissä olevien osuus on kuitenkin samaan aikaan ollut selvässä kasvussa.

- Täyttä kansaneläkettä saavien osuus on pienentynyt selkeästi. Täyttä kansaneläkettä saavien osuus osoittaa pienituloisuutta eläkeikäisessä väestössä

Piilota/näytä indikaattorit

Yhteenveto ja johtopäätökset havainnoista ja arvioinneista

Väestön hyvinvoinnin ja palvelujärjestelmän vahvuudet

Asuminen, luonto, ympäristö: asumismukavuus ja -viihtyvyys koetaan hyväksi, sosiaaliset suhteet ja yhteisöllisyys voimavarana. Puhdas luonto ja ympäristö vetovoimatekijöitä alueella.

Erilaisia hyvinvointiin liittyviä strategioita ja toimintaohjelmia laadittu, mm. päihdestrategia ja väkivallan ehkäisyohjelma, kunnan liikenneturvallisuussuunnitelma. Palveluketjuja kehitetty (mm. hoitoketjut terveydenhuollossa).

Pitkäaikaistyöttömyys alentunut, samoin nuorisotyöttömyys. Koulutuksen ulkopuolelle jääneitä nuoria vähemmän kuin maassa keskimäärin.

Palvelutaso koetaan hyvänä, etenkin sosiaali- ja terveyspalvelut, koulutus- ja kulttuuripalvelut sekä liikuntapalvelut. Eri hallinnonalojen yhteistyötä kehitetty.

Turvallisuustaso parantunut. Turvallisuuksuunnitelma tukee kuntalaisten omaehtoisen liikunnan harrastamista (mm. kevyen liikenteen väylien turvallisuuden edistäminen)

5.2 Väestön hyvinvoinnin ja palvelujärjestelmän kehittämiskohteet

Kansansairauksien ennaltaehkäisy, varhainen toteaminen ja hoito kaikkien ikäryhmien kohdalla: etenkin sydän- ja verenkiertoelinten sairaudet, diabetes sekä päihde- ja mielenterveysongelmat ja tapaturmat (ns. elintapasairaudet)

Väestöryhmien välisten terveyserojen kaventaminen: Mahdollistetaan väestölle terveydestä ja hyvinvoinnista huolehtiminen omaehtoisesti ja toisaalta tuetaan palveluiden avulla heitä, jotka tukea erityisesti tarvitsevat.

Tuotetaan palvelut mahdollisimman laadukkaasti ja tasa-arvoisesti eri väestöryhmät ja kunnan alueet tarkoituksenmukaisesti huomioiden.

Toimiva, turvallinen elinympäristö ja infrastruktuuri, joka tukee omaehtoista terveydestä ja hyvinvoinnista huolehtimista.

Kuntalaisten yhteisöllisyyden ja osallisuuden mahdollistaminen ja edistäminen.

Ikäihmisten olosuhteet kotona selviytymistä tukevaksi

Yhteenveto kunnan hyvinvoinnista ja palveluista

- Huoltosuhte ikärakenteen takia melko korkea!
- Koulutustaso mitattuna perusasteen jälkeisen koulutuksen keskimääräisellä pituudella on muuta maata matalampi, mistä osittain johtuu, että sosio-ekonomiset ja terveyserot myös suuremmat. Lapsiperheissä toimeentulotukea saavia enemmän kuin vertailukunnissa.
- Elinympäristössä ja fyysisessä toimintaympäristössä (liikenneväylät, virkistysalueet, leikkikentät, koulut, päiväkodit) osin puutteita, huom! erityisesti taajamat, kylät.
- Sydän- ja verisuonisairaudet ja tyypin 2 diabetes voimakkaassa kasvussa ja sairastavuusluvut muuta maata korkeammat
- Mielenterveys sairauksista johtuva työkyvyttömyys huomattavasti muuta maata korkeampaa
- Alkoholiperäiset sairaudet, tapaturmat, myrkytykset yleisempiä sekä alkoholin takia ennenaikaisesti menetettyjä elinvuosia enemmän.
- Yleinen sairastavuus ja työkyvyttömyys korkea.
- Perusterveydenhuollon lääkärikäynnit vähentyneet, mutta edelleen muuta maata enemmän (vrt. Varkaus)
- Lapsilla ja nuorilla koettuja fyysisiä oireita, masennusta ja ylipainoa enemmän kuin vertailukunnissa. Samoin terveydentilansa huonoksi kokevia enemmän. Vanhemmuuden puutetta enemmän.

2. Keskeiset opit ja evästykset päättyvältä valtuustokaudelta

OSA II TULEVAN VALTUUSTOKAUDEN SUUNNITTELU

3. Kuntastrategian painopisteet ja linjaukset

Pieksämäen kaupunki pyrkii edistämään asukkaidensa hyvinvointia ja kestäväää kehitystä alueellaan. Ympäristö otetaan huomioon kaupungin omassa toiminnassa.

Pieksämäen kaupungin strategiset päämäärät

1. Tasapainoisen kehittämisen mahdollistava vahva talous
2. Työpaikkoja lisäävä elinkeinopolitiikka
3. Kaupungissa on kilpailukykyiset, tehokkaasti tuotetut palvelut
4. Kaupan palvelut ovat niin vetovoimaisia, että niitä käyttävät kaikki itäsuomalaiset.
5. Alueellisesti järkevä kehitys
6. Asiakaslähtöinen, motivoitunut ja ammattitaitoinen henkilöstö

Luodaan edellytykset kuntalaisten omaehtoiselle terveydestään ja hyvinvoinnistaan huolehtimiselle. Tuetaan yhteisöllisiä terveyttä ja hyvinvointia tukevia toimintamuotoja.

Palveluissa ja muussa toiminnassa panostetaan terveyden ja terveellisten elintapojen edistämiseen, sairauksien ennaltaehkäisyyn ja varhaiseen hoitamiseen.

Edistetään ja kehitetään innovatiivisia, tehokkaita ja vaikuttavia (näyttöön perustuvia) hyvinvointia tukevia palveluratkaisuja. Tuotetaan palvelut mahdollisimman laadukkaasti.

Lähtökohtana on eri viranomaistahojen ja muiden toimijoiden välinen yhteistyö, jolla saadaan aikaan synergiahyötyjä ja tehokkuutta.

Koko kaupunki edistää aktiivisesti toiminnoissaan ja päätöksenteossaan lasten ja nuorten hyvinvointia sekä turvallista kasvua ja kehitystä (vrt. "Lasten ja nuorten Pieksämäki" -hyvinvointisuunnitelma).

Kaupunki tukee työikäisen väestön työkykyä ja työssä jaksamista

Koko kaupunki edistää aktiivisesti ikääntyvien omaehtoista elämää

Kaupunki yhdessä muiden toimijoiden kanssa huolehtii turvallisesta ja viihtyisästä toiminta- ja elinympäristöstä

4. Hyvinvoinnin edistämistä tukevat ohjelmat ja suunnitelmat

3.2 Keskeiset hyvinvointiin liittyvät asiakirjat ja ohjelmat, joita kunnassa on valmisteltu tai jotka muuten ohjaavat toimintaa

<http://www.pieksamaki.fi/fi/kaupungin-strategiat>

Kaupunkistrategia

Lasten ja nuorten Pieksämäki hyvinvointisuunnitelma 2009 - 2013

Hermannin ja Miinan ikäihmisten Pieksämäki 2013 –strategia

Päihdestrategia (päivitetty 2011) http://www.pieksamaki.fi/files/hyvinvointikertomus/Päivitetty_päihdestrategia_2008_päivitys_24052011.doc

Vammaispoliittinen ohjelma http://www.pieksamaki.fi/files/hyvinvointikertomus/vammaispoliittinen_ohjelma_2012-2015.pdf

Perhe- ja lähisuhdeväkivallan ehkäisyn ja hoidon toimintamalli http://www.pieksamaki.fi/files/hyvinvointikertomus/pmk_MALLI.doc

Liikenneturvallisuussuunnitelma 2010 http://www.leppavirta.fi/files/orig/1171_VaPiSe_raportti_pieni.pdf

Pieksämäen seudun maahanmuuttostrategia (khall 16.11.2004 § 249)

Kaavoitusohjelma 2012 http://www.pieksamaki.fi/files/Kaavoitukatsaus_2011.pdf

Vesihuollon kehittämissuunnitelma 2012

Pieksämäen kaupungin työikäisen väestön hyvinvointikertomus; Paula Ylösen opinnäytetyö, ylempi amk-tutkinto [Pieksämäen_hyvinvointikertomus_2012.doc](#)

5. Suunnitelma hyvinvoinnin edistämisestä alkavalla valtuustokaudella

1) Painopistealue ja kehittämiskohde/kohteet 			
Pieksämäkeläisten sairastavuus kansantauteihin (sv-taudit, diabetes) vähenee			
Tavoitteet 	Toimenpiteet ja vastuutaho 	Resurssit 	Arviointimittarit
- Terveytensä kannalta riittävästi liikkuvien pieksämäkeläisten määrä lisääntyy	- Terveysliikuntahankkeen mukaiset toimenpiteet, liikunta- / elintaparyhmät, omaehtoinen liikunta, liikuntaneuvonta - prosessi		Sotkanet, Kela:n tilastot, Pyll- indeksi, terveystieteiden tutkimukseen liittyvä väestökysely, kouluterveyskysely
- Tupakoivien määrä	- Tupakoinnin lopettaminen: Toteutetaan		

<p>vähenee</p> <p>- Ylipainoisten määrä (BMI > 30) vähenee.</p>	<p>Savuton Savo ohjelmaa (mm. työpaikan savuttomuuden kriteerit, organisoitu tupakasta vieroitustoiminta</p> <p>- Ravitsemus / painonhallinta: yksilö- / ryhmäneuvonta, väestötason toiminta, mm. tapahtumat, tiedottaminen</p> <p>Vastuutahot:</p> <p>- perusturva</p> <p>- sivistys- ja vapaa-aika</p> <p>- tekninen</p> <p>- seudullinen ympäristöterveydenhuolto</p> <p>- järjestöt, seurakunta</p> <p>- poikkihallinnollinen yhteistyö</p>		
--	---	--	--

2) Painopistealue ja kehittämiskohde/kohteet

Pieksämäkeläisten työkyvyttömyys, sairastavuus ja ennenaikaisesti menetetyt elinvuodet mielenterveys- ja päihdesairauksiin vähenevät

Tavoitteet	Toimenpiteet ja vastuutaho	Resurssit	Arviointimittarit
<p>- Toteutetaan mielenterveys-päihdetyötä suunnitelmallisesti monialaisessa yhteistyössä</p>	<p>- Laaditaan mielenterveys-/ päihdesuunnitelma (pohjana päihdestrategia), jota hallintokunnat ja muut tahot toteuttavat omassa perustyössään ja yhteistyössä.</p> <p>- Mini-interventiotoiminta juurrutetaan kaikkeen perustyöhön.</p> <p>- Alkoholiohjelman kuntakumppanuus</p> <p>Vastuutahot:</p> <p>- perusturva</p>		<p>Sotkanet, Kela, Pyll-indeksi, kouluterveyskysely</p>

- sivistys- ja vapaa-aika		
- tekninen		
- järjestöt, seurakunta		
- työterveyshuollot		

3) Painopistealue ja kehittämiskohde/kohteet

Väestöryhmien väliset terveyserot pienenevät. Terveyden tasa-arvo toteutuu eri väestöryhmien kesken paremmin

Tavoitteet	Toimenpiteet ja vastuutaho	Resurssit	Arviointimittarit
<p>- Terveydenhuoltolain toteuttaminen: Työelämän ja opiskelun ulkopuolella olevien aikuisten terveydentila, hyvinvointi ja työkyky kohenee.</p> <p>- Eri tavalla vammaiset huomioidaan</p>	<p>- Työelämän ja opiskelun ulkopuolella olevien terveystarkastukset järjestetään</p> <p>- Kaikkien 40 v miesten terveystarkastukset järjestetään</p> <p>- Pidetään yllä ja kehitetään Itsehoitopisteitä, perustetaan uusia</p> <p>- Erityisryhmille kohdennetut ryhmät, muu tarvittava ohjaus järjestetään</p> <p>- Toteutetaan vammaispoliittisen ohjelman mukaiset toimenpiteet</p> <p>Vastuutahot:</p> <p>- perusturva</p> <p>- sivistys- ja vapaa-aika</p> <p>- järjestöt, seurakunta</p>		<p>Kunnan omat tilastot, asiakaskyselyt, TE-toimiston tilastot, THL:n Terveystemme.fi tilastot (maakuntatasoista tietoa)</p>

- työ- ja elinkeinotoimisto

4) Painopistealue ja kehittämiskohde/kohteet

Pieksämäkeläisten omaehtoinen terveydestään huolehtiminen mahdollistuu kaikkien väestöryhmien kohdalla. Kuntalaisten yhteisöllisyys ja osallisuus lisääntyvät

Tavoitteet	Toimenpiteet ja vastuutaho	Resurssit	Arviointimittarit
<ul style="list-style-type: none">- Infrastruktuuri (liikunta-alueet, -tilat, -väylät, julkiset tilat) kunnossa ja väestön käytettävissä mahdollisimman täysipainoisesti- Kustannustehokkaat, oikein kohdennetut palvelut ja rakenteet käytössä- Hyvinvoinnin tasa-arvoisuus toteutuu	<ul style="list-style-type: none">- Tehdään väestölle säännöllisesti kysely fyysisten rakenteiden ja tilojen toimivuudesta, niiden kehittämistarpeista sekä käyttöön liittyvistä toiveista.- Tuetaan ja mahdollistetaan kaupungin tilojen omaehtoista käyttöä erilaisille ryhmille- Järjestetään yhteistyössä eri tahojen kanssa terveyttä edistäviä yleisötapahtumia 2-3 kertaa vuodessa- Mahdollistetaan esteettömyys liikkumisessa, asioimisessa ja osallistumisessa- Huomioidaan monikulttuurisuus eri toiminnoissa <p>Vastuutahot:</p> <ul style="list-style-type: none">- perusturva- sivistys- ja vapaa-aika- tekninen toimi ja tukipalvelut- järjestöt		Hallintokuntien omat tilastot, raportit, väestökyselyt

5) Painopistealue ja kehittämiskohde/kohteet

Työssä olevien työkyky ja työhyvinvointi paranevat ja työssä jaksetaan olla aiempaa pidempään

Tavoitteet	Toimenpiteet ja vastuutaho	Resurssit	Arviointimittarit
<ul style="list-style-type: none">- Ennenaikaisesti eläkkeelle siirtyvien määrä vähenee. Ikääntyneen työntekijän	Johtamiseen liittyvät tp:t, esimiestyön tukeminen, koulutus, tiedottaminen, mittaukset (esim. työtyytyväisyys, terveydentila), työkykyarviot,		Keva, työterveyshuoltojen raportit, henkilöstötillinpäätökset (mm. sairauspoissaolotilastot).

<p>työssä jaksaminen paranee.</p> <p>- Sairauspoissaolot, vajaakuntoisuus vähenevät.</p> <p>- Työelämän laatu kohenee</p>	<p>työyhteisöjen tyhy-suunnitelmat, kehityskeskustelut. Varhaisen tuen malli, kuntoutustuen tarpeen arviointi.</p> <p>Vastuutahot:</p> <p>- Työterveyshuollot</p> <p>- Perusturva</p> <p>- Henkilöstöhallinto</p> <p>- Työ- ja elinkeinotoimisto</p> <p>- Muut ao. asiantuntijatahot</p>		
---	--	--	--

OSA III VALTUUSTOKÄSITTELY

6. Valtuustokausittaisen hyvinvointikertomuksen hyväksyminen

Hyväksytty valtuustossa osaksi kunnan toiminnan ja talouden suunnittelua pv.kk.vvvv

11.09.2012